

Det objektive ansvar er knyttet til *indehaveren af virksomheden*, herunder juridiske personer som f.eks. aktieselskaber, anpartsselskaber og lignende. Den person, der er ansat i virksomheden, og som udfører den handling, der medfører erstatningsansvar for virksomheden på objektivt grundlag, er således kun ansvarlig efter lovgivningens almindelige regler, jf. herved Danske Lov 3-19-2 og erstatningsansvarslovens § 19 og § 23.

En långiver eller anden financier, herunder et pengeinstitut, der f. eks. i forbindelse med en tvangsauktion overtager en særlig farlig eller forurenende virksomhed og som ejer viderefører virksomheden, vil herefter kunne ifalde ansvar på objektivt grundlag. En långiver eller anden financier, der blot deltager i finansieringen af virksomheden, er ikke af den grund ansvarlig indehaver af virksomheden. Ansvar for långivere og andre, der deltager i finansieringen af virksomheden, er ikke reguleret af lovforslagets bestemmelser, men skal bedømmes efter dansk rets almindelige ulovfæstede regler om erstatningsansvar.

Medvirker en långiver forsætligt eller uagtsomt til låntagers forureningskade, vil långiver således kunne pådrage sig et erstatningsansvar efter de almindelige regler om erstatningsansvar, dvs. culpereglen.

En långivers undladelse af at foretage egentlige, systematiske miljøundersøgelser af en virksomhed i forbindelse med en långivning vil almindeligvis ikke kunne danne grundlag for et erstatningsansvar. Det samme må antages at gælde, såfremt långiver som et led i en almindelig gennemgang af en række dokumenter vedrørende virksomheden bliver bekendt med forhold, der eventuelt vil kunne føre til et erstatningskrav. Den blotte viden om disse forhold vil således næppe i sig selv kunne begrunde erstatningsansvar for pengeinstituttet.

Er der derimod tale om, at en långiver mere aktivt har spillet en rolle i forbindelse med virksomhedens nærmere tilrettelæggelse af produktionen, herunder i forhold til spørgsmål om foranstaltninger med hensyn til miljøforhold, og har långiveren derved haft en direkte eller indirekte indflydelse på en senere miljøskade, vil der kunne blive tale om et erstatningsansvar for långiveren.

I tilfælde, hvor en långiver f.eks. tager en virksomhed til brugeligt pant, og der derefter forvoldes en miljøskade, vil der ligeledes efter omstændighederne kunne være erstatningsansvar for långiveren.

I øvrigt er det i dag almindeligt, at et pengeinstitut, før det engagerer sig i en virksomhed, foretager en undersøgelse af samtlige relevante forhold i virksomheden. Som et sædvanligt led i en fornuftig kre-

ditvurdering kan indgå overvejelser om virksomhedens miljømæssige status.

Der findes allerede i dag formulerede regler for pengeinstitutters forhold til miljøfarlige virksomheder. I FN-regi er der således udarbejdet en erklæring med henstillinger om bl.a. banker og disses forhold til miljøfarlige virksomheder. Dokumentet er underskrevet i maj 1992 og er tiltrådt af mindst en af de større danske banker. Under dokumentets pkt. 2.2. anføres, at bankernes kunder forudsættes at efterleve samtlige lokale, nationale og internationale miljøforskrifter.

Under dokumentets punkt 2.3. vedtager bankerne, at miljømæssige risici skal indgå som en del af den almindelige undersøgelse af risikoforhold. Som led i bankernes kreditrisikovurdering anbefales det, at man, hvor det er hensigtsmæssigt, foretager en vurdering af miljømæssige konsekvenser.

Finansrådet har over for Justitsministeriet oplyst, at man i løbet af kort tid vil udsende en henstilling til rådets medlemmer om, at de som et sædvanligt led i overvejelser om kreditgivning til virksomheder m.v. er opmærksomme på virksomhedernes miljømæssige status. Finansrådet vil i den forbindelse fremhæve betydningen og vigtigheden af, at også pengeinstitutter i muligt omfang medvirker til at forebygge miljøskader.

Det objektive ansvar efter bestemmelsen forudsætter i almindelighed, at *skadelidte fører bevis* for, at den erstatningsansvarlige har udvist en adfærd (i form af handling eller undladelse), at denne adfærd har forårsaget en forurening, og at denne forurening har resulteret i en skade. Det forudsættes dog, at skadelidte kan nyde godt af de lempelser i bevisbyrden, som følger af almindelige bevisretlige grundsætninger.

Der er ikke i bestemmelsen taget nærmere stilling til rækkevidden af det objektive ansvar i tilfælde, hvor der foreligger *konkurrerende eller samvirkende årsager til skaden*. Dette spørgsmål må derfor afgøres efter den gældende retstilstand.

En virksomhed, der er omfattet af det objektive ansvar, bliver således ikke erstatningsansvarlig efter bestemmelsen for »diffuse skader«, dvs. skader, der skyldes, at virksomheden sammen med et stort antal mulige, men ret ubestemmelige skadevoldere har skabt en forurening, f.eks. »skovdød« forvoldt af bilers og fabrikkers giftudslip.

Har en virksomhed forårsaget en forurening i samspil med naturkræfterne, således at disse optræder som den skadesudløsende begivenhed, er udgangspunktet, at der ifaldes ansvar efter bestemmelsen. Dette forudsætter dog, at der er tale om en forudsigelig eller forudberegnelig naturbegivenhed. En